

Rasistisk retorikk i offentlig debatt

Hvordan rasisme kommer til uttrykk i norske meningsbærende artikler

Bacheloroppgave i journalistikk

Universitetet i Stavanger

2021

Sara Tangen Killingbergtrø, 251563

Kandidatnummer: 8485

Veileder: Ragnhild Sofie Selstø

Forside

Bacheloroppgave i journalistikk

Studieprogram: BJOBAC-2

Opptaksår: 2018

Er oppgaven konfidensiell? NEI: X JA:

Kan oppgaven benyttes til undervisningsformål (anonymt)? JA: X NEI:

Forfatter(e)

Studentnummer	Kandidatnummer	Navn:
251563	8485	Sara Tangen Killingbergtrø

Oppgavens tittel:

Rasistisk retorikk i offentlig debatt – Hvordan rasisme kommer til uttrykk i norske meningsbærende artikler

Veileder: Ragnhild Sofie Selstø

Sammendrag

Drapet på George Floyd i Minnesota, USA, og fremveksten av bevegelsen Black Lives Matter, forårsaket en påfølgende rasismedebatt i norske medier. Vi fikk et behov for å sette tematikken i norsk kontekst. Innenriksdekningen handlet mye om å informere leserne om at rasisme også forekommer her. Samtidig finner man eksempler på motstemmer, som mener vi ikke har et problem i Norge. Tidligere forskning viser til at rasisme er utbredt, men at den skjules bak retorikk, og preges av islamofobiske ytringer. Problemstillingen for denne oppgaven er «Hvordan anvendes retorikk i kommentarer og debattinnlegg i kjølvannet av drapet på George Floyd?». For å undersøke om debatten i 2020 preges av faktisk rasisme, anvendes en retorisk tekstanalyse med fokus på kontekst, tematikk og språklige virkemidler. De tre utvalgte meningsbærende artiklene for analysen, ble publisert på Resett og NRK. Man kan anse dem som motstemmer, der de fremmer «politisk ukorrekte» meninger. Forskningen viser at nyrasistisk retorikk og islamofobiske ytringer kan identifiseres i tekstene, samt en bruk av oss/dem-argumenter og en positiv selvrepresentasjon. Et interessant funn, er en nyansert tolkning av Eurabia-konspirasjonen, der islamister utgjør en trussel – og ikke muslimer. Det viste seg å være en forskjell mellom meningsbærende tekster på Resett, og på NRK. Retorikken kan ha operert mer skjult i NRK-artikkelen, da den ble skrevet av to drevne FrP-politikere, en av dem Siv Jensen. Konklusjonen er derfor at noen artikler anvender retorikk, som viser tydelige rasistiske ytringer – mens andre heller ytrer seg på en måte som kan eskalere til rasisme.

Forord

Denne bacheloroppgaven er aller siste del av vår bachelorgrad i Journalistikk ved Universitetet i Stavanger. Det har vært tre år med stadig nye utfordringer og erfaringer. Mest av alt, så har vi hatt det veldig kjekt sammen. Studiet har vært med på å forme oss som journalister og mediefolk, men det har også bidratt til vår personlige utvikling. Jeg er evig takknemlig for disse fine årene sammen, og jeg gleder meg til å se mine klassekamerater bemerke seg i journalistikken i fremtiden. Først og fremst vil jeg takke alle forelesere som vi har hatt gjennom bacheloren. Dere er alle dyktige lærere og journalister, som har sett hver enkelt elev i klassen og inspirert oss alle til å ville gjøre vårt beste.

Det har vært en fryd å skrive denne oppgaven, samtidig veldig krevende. Men, jeg har lært utrolig mye ved å forske på rasisme i norske medier, og vil ta denne erfaringen med meg videre. Deretter vil jeg gjerne takke veilederen min under bachelorskrivingen, Ragnhild Sofie Selstø. Hun har vært en fantastisk veileder, som har kommet med gode råd og forslag gjennom hele prosessen, og samtidig vært veldig tålmodig med meg.

Vil også gi en takk til mamma og pappa som har hjulpet med lesning av korrektur, og selvfølgelig verdens beste klassekompiser som har gjort oppgaveskrivingen, og bacheloren, morsom underveis!

Sara Tangen Killingbergtrø, 12.05.21.

Innholdsfortegnelse

1.0 INNLEDNING	1
1.1 PROBLEMSTILLING	2
1.2 BEGRENSNINGER.....	2
2.0 TEORETISK RAMMEVERK	3
2.1 RASISMEBEGREPET I HISTORISK PERSPEKTIV	3
2.2 NYRASISMEN	4
2.3 RASISTISK RETORIKK	5
2.4 KOMMENTARJOURNALISTIKK OG RETORIKK	6
2.5 BEGREPSAVKLARING	7
2.6 <i>Politisk korrekthet og ytringsfrihet</i>	7
2.7 <i>Alternative medier og Resett</i>	8
3.0 METODE	9
3.1 TEKSTANALYSE SOM KVALITATIV FORSKNINGSMETODE	10
3.2 KRITIKK TIL METODEN	11
4.0 EMPIRI	11
4.1 TEKSTENES KONTEKST	11
4.2 «ALT ER IKKE RASISME».....	12
4.3 «ER INNVANDRERE VIRKELIG DE RETTE TIL Å LÆRE OPP NORDMENN I TOLERANSE?».....	14
4.4 «NÅR ETNISKE NORDMENN OPPLEVER RASISTISK VOLD, SER MEDIENE EN ANNEN VEI»	16
5.0 DRØFTING	17
5.1 KAN IDÉER OM RASEFORSKJELLER IDENTIFISERES I TEKSTENE?.....	17
5.2 REPRESENTERER TEKSTENE ET NYRASISTISK TANKEGODS?	18
5.3 HVORDAN ANVENDES RASISTISK RETORIKK I ARTIKLENE?	20
5.4 <i>Positiv selvpresentasjon og negativ andrepresentasjon</i>	21
6.0 KONKLUSJON	23
7.0 LITTERATURLISTE	25
VEDLEGG 1	28
VEDLEGG 2	32
VEDLEGG 3	37

1.0 Innledning

Vi lever i et globalisert samfunn. Ofte vil bemerkelsesverdige hendelser og nyhetsbildet i andre deler av verden påvirke vårt eget. Den 25.mai i 2020 ble afroamerikaneren George Floyd drept under en arrestasjon i Minneapolis, Minnesota i USA. Den 46 år gamle mannen ble kvalt under kneet til en hvit politimann. Ugjerningen ble filmet av vitner og spredt på nett. Det resulterte i sterke reaksjoner blant amerikanere og ledet til massive protester mot rasisme og politivold (Hill et al., 2020). Organisasjonen Black Lives Matter kjemper mot diskriminering og vold mot svarte. Bevegelsen ble et viktig element i debatten og selve tilnavnet for protestene (Black Lives Matter, 2020). Drapet på George Floyd og de påfølgende demonstrasjonene har fått global medieoppmerksomhet, til og med i Norge. Vi fikk et stort behov for å betrakte sosiale fenomener av rasisme og diskriminering i norsk kontekst.

Medieanalysen «Rasismedebatten i norske medier» forteller at den norske innenriksdekningen handlet mye om å realitetsorientere leserne om at rasisme eksisterer også her i landet. Halvparten av innenriksstoffet er meningsbærende innhold, som innsendte debattinnlegg og kommentarer (Retriever, 2020, s. 5). I kronikken «Pakistaner på tå hev» fortalte journalist og programleder i NRK, Noman Mubashir, om hverdagsrasisme han har opplevd gjennom oppveksten og i voksenlivet. Han fremhevet at de aller fleste nordmenn ikke er rasister, men at det er skremmende hvordan innvandrere blir omtalt i enkelte kommentarfelt, og hvordan noen politikere bruker nedlatende ord om minoriteter i samfunnet (Mubashir, 2020). Et annet eksempel er Robert Nyheim-Jomiskos kronikk om ubehagelige møter med norsk politi (Jomisko, 2020). I tillegg finner man eksempler på motstemmer. De alternative mediene og riksmidiene publiserte også stoff med kontroversielle temavinklinger, som påstått rasisme og omvendt rasisme (Retriever, 2020, s. 15). Blant annet skrev lederen i Sekulær Allianse, Farjam Movafagh, en kronikk der han mener at vi ikke har et rasismeproblem i Norge (Movafagh, 2020). Rasismedebatten i norsk kontekst viser seg derfor å omfavne ulike aspekter og vinklinger. Flere samfunnsvitenskapelige forskningsartikler forteller om en utbredt rasisme i Norge, men at den er mindre synlig enn før. Den har skiftet i form, og retter seg nå mer mot religiøse personer og grupper, særlig muslimer.

1.1 Problemstilling

Rasisme er et vanskelig og omstridt tema, men veldig viktig å ta tak i. Minoriteter i samfunnet opplever etnisk diskriminering og lider av det. Det er også vesentlig, når det ofte oppstår konflikter om noen eller noe anklages for å være rasistisk. Formålet med oppgaven er å undersøke innhold i fjorårets debatt som ytrer meninger ansett som politisk ukorrekte, og for å finne ut om det anvendes en rasistisk retorikk. Jeg tror retoriske virkemidler i kontroversielle meningsartikler preges av faktisk rasisme. Med dette som grunnlag, har jeg valgt å ta for meg følgende problemstilling:

«Hvordan anvendes retorikk i kommentarer og debattinnlegg under den norske debatten i kjølvannet av drapet på George Floyd?».

1.2 Begrensninger

I forskningen anvendes en retorisk tekstanalyse, også med fokus på kontekst, tematikk og andre språklige virkemidler. Med utgangspunkt i Retriever-undersøkelsen (2020) og mediearkivet A-tekst, har jeg valgt følgende ytringsartikler fra debattperioden:

- ***Alt er ikke rasisme.*** En kronikk av Siv Jensen og Jon Helgheim om systematisk rasisme (NRK) – publisert 14.juni 2020
- ***Er innvandrere virkelig de rette til å lære opp nordmenn i toleranse?*** En meningsartikkel av Sverre Avnskog om påstått rasisme og omvendt rasisme (Resett) – publisert 14.juni 2020
- ***Når etniske nordmenn opplever rasistisk vold, ser mediene en annen vei.*** En kommentar av Maria Zähler om omvendt rasisme (Resett) – publisert 15.juni 2020

Et annet element som kan oppleves begrensende for oppgaven, er min rolle som forsker. Personlig er jeg ikke enig i meninger som ytres i de utvalgte tekstene. I hermeneutisk tradisjon vil en analytiker alltid ta med seg egne fordommer inn i analysen. Det er derimot viktig for fortolkningen at disse fordommene og tekstene møtes (Østbye et al., 2013, s. 66).

Før jeg presenterer forskningsmetode og tekstanalytiske funn, vil jeg vise til det teoretiske fundamentet jeg forholder meg til under drøftingen.

2.0 Teoretisk rammeverk

Teoridelen presenterer forskningsartikler jeg har funnet gjennom skolebibliotekets dokumentsamling Oria, samt lærebøker som omtaler teori og begreper jeg anser som relevant til min forskning og videre analyse. Først omhandler rammeverket rasismebegrepet i historisk kontekst og moderne tid. Deretter vises det til tidligere forskning på rasistisk retorikk i offentlig debatt, og en beskrivelse av kommentarjournalistikk. Utvalgte teorier vil også vurderes. Kapittelet avsluttes med en avklaring av begreper som anvendes i oppgaven.

2.1 Rasismebegrepet i historisk perspektiv

Drapet på afroamerikaneren George Floyd i USA, og fremveksten av Black Lives Matter-bevegelsen, skal ha fungert som en katalysator for rasismedebatten i norske medier (Retriever, 2020, s. 8). Ifølge Integreringsbarometeret (2020, s. 5), er det 84 prosent av et representativt utvalg som mener det forekommer diskriminering i Norge. Det er et rekordhøyt tall i forhold til tidligere målinger. For å kartlegge hvorvidt rasisme kan identifiseres innenfor norske landegrensler, vil jeg vise til tidligere forskning som beskriver en historisk utvikling av rasismebegrepet. Det startet med ideer om biologiske raseforskjeller, og har utviklet seg til kultur- og religionsforskjeller. Klassisk rasisme skildres som en ideologisk forestilling om at det eksisterer menneskeraser i form av biologiske ulikheter, og at det henger sammen med mentale og moralske forskjeller. I rasistisk diskurs betraktes den «hvite rasen» som den overlegne rasen (Midtbøen & Rogstad, 2010, s. 35). Særlig ble den «nordiske rasen» rangert som den med høyest intellekt og moral ut av alle «rasene» (Bangstad, 2017, s. 241). Forestillingen om raser og raseforskjeller nådde sitt toppunkt under andre verdenskrig gjennom nazistenes ønske om å utrydde alle jødene. Andre historiske eksempler på en utbredt biologisk rasisme er europeisk kolonialisme, apartheidregimet i Sør-Afrika og rasesegregeringen i USAs sørstater (Midtbøen & Rogstad, 2010, s. 35). I Norge manifesteres den gjennom tvangssterilisering av romfolk, kulturell assimilering av samene og norske Holocaust (Bangstad, 2017, s. 235).

Typisk for den klassiske rasismen var de utallige forsøk på å bevise ideologien som ekte, med vitenskapelige teorier. Legitimiteten for den biologiske rasismen ble avfeid i 1950, da et ekspertpanel erklærte at det ikke eksisterte et vitenskapelig grunnlag for den. I dag knyttes denne typen rasisme til historiske begivenheter. Det refereres til «et onde vi har lagt bak oss».

Filosofen Zygmunt Bauman (1997) mener derimot at logikken som lå bak og selve effektiviteten av jødeutryddelsen, må anses som et iboende trekk ved vestlige samfunn i moderne tid. Han frykter at Holocaust-forestillingen som et enestående avvikstilfelle, skygger over muligheten for at noe lignende kan skje igjen. Det skal sies at det finnes mange alternative forståelser av rasisme som fenomen, og det betyr nødvendigvis ikke at det kan bindes til historiske hendelser (Midtbøen & Rogstad, 2010, s. 35).

Det argumenteres for at den tradisjonelle rasismen har endret form og fortsatt består i vestlige samfunn i moderne tid. Dette som følge av den vitenskapelige avvisningen av biologisk rasisme, og at det rett og slett ikke anses som politisk korrekt å bruke raseforskjell som et argument i offentlig debatt. Forskere mener at nåtidens rasisme skjules bak en annen og vikarierende retorikk (Midtbøen & Rogstad, 2017, s. 35-36).

2.2 Nyrasismen

«Rasismens uttrykksformer er ikke statiske, men dynamiske» (Bangstad, 2017, s. 237). Det finnes mange synspunkt på hvordan rasismen har forandret seg i senere tid. En fellesoppfatning er at det har skjedd et retorisk skifte på den politiske høyresiden i innvandringsdebatten. Argumenter om «rase» er blitt erstattet med «kultur», (Midtbøen & Rogstad, 2010, s. 36), og «arbeidsmigranten» ble til «den muslimske innvandreren» (Fangen & Vaage, 2014, s. 37). Dette skiftet betegnes som overgangen fra klassisk rasisme til nyrasisme. Midtbøen og Rogstads samfunnsforskning forklarer at nyrasismen baserer seg på at ulikheter mellom kulturer ikke er forenelige, og at å blande kulturer vil skape konflikt. Dette viser seg i argumenter for en strengere innvandringspolitikk (Midtbøen & Rogstad, 2010, s. 36). Frode Helland (2014, s. 111) mener det er umulig å analysere utviklingen av en rasistisk diskurs i norsk offentlighet, uten å trekke inn Fremskrittspartiet (Frp), fordommer mot muslimer og islamofobi.

Helland er professor i nordisk litteratur, og har forsket på og skrevet bok om rasistisk retorikk. I artikkelen «Rasisme uten rasister i Norge» deler han sitt syn på nåtidens rasisme. Han beskriver Norge som et samfunn hvor rasisme både i form av utsagn og handlinger er tydelig tilstedeværende, men der ingen vil innrømme at de er rasister. Bare det å antyde at noe er rasistisk oppfattes som en grov krenkelse. Videre sier han at det er vanskelig å argumentere mot slike meninger fordi det å påpeke at noe er rasistisk, vil møtes med kraftig motstand og

blir tatt høyst personlig. Rasistiske ytringer blir ikke tatt alvorlig, og anklager avfeies som en overdrivelse. Han konkluderer med at det fundamentale problemet er at begrepet «rasisme» nesten ikke kan anvendes i Norge, fordi nordmenn mener selv at de ikke er rasister (Helland, 2014, s. 108). For individer som utsettes for rasisme handler kampen nå om å få aksept for at den faktisk finnes og skal kunne kalles for det det er (Bangstad, 2017, s. 236).

Helland (2020, s. 108-109) påpeker at det finnes forskningslitteratur som beviser en eksistens av rasisme med dype røtter i Norge, fra folks holdninger til praksiser i arbeidslivet. I innvandringsdebatten fremstilles muslimske innvandrere som en trussel av høyrepopulister. Deres kultur og verdier anses å ikke passe inn med vestlig-europeisk kultur (Fangen & Vaage, 2014, s. 38). Diskursen om muslimers egenart faller derfor inn under det som kalles islamofobi. Kjentegnet ved islamofobe utsagn er at de overgeneraliserer visse praksiser til alle muslimer, for eksempel jihad, eller kjønnslemlestelse av jenter. Dette til tross for at det er store variasjoner i praksisformer, og at de fleste muslimer ikke forsvare de mer ekstreme praksisene som forekommer i enkelte samfunn. Det å anta at muslimer generelt har en skjult agenda om å overta makten i vestlige kulturer, er også et kjennetegn på islamofobi. «Et velkjent eksempel på islamofobi er Eurabia-teorien, en konspirasjonsteori om muslimers snarlige verdensherredømme». Teorien ble utviklet av Bat Ye'Or, som mente at Europa er i ferd med å bli en sivilisasjon som aksepterer å leve ydmyket under en islamsk makt (Fangen & Vaage, 2014, s. 38-39). Denne diskursen har mye til felles med retorikk som definerer muslimske innvandrere som truende for nasjonens identitet og «arv». Verena Stolcke kaller diskursen for kulturfundamentalisme (Fangen & Vaage, 2014, s. 41).

2.3 Rasistisk retorikk

Det argumenteres for Fremskrittspartiet som et høyrepopulistisk parti. Et felles retorisk debattvirkemiddel høyrepopulistiske partier bruker er å danne et skille mellom folket og eliten, og at «folket» trues av noe utenforstående som ønsker å trenge inn. Slagord som for eksempel «skattebetalernes penger», gjenspeiler en idealisering av innbyggere som har levd i landet lenge (Fangen & Vaage, 2014, s. 35). Enkelte høyrepopulistiske politikere appellerer til fremmedfrykt (xenofobi) gjennom antiinnvandringsargumentasjon (Fangen & Vaage, 2014, s. 30). Det kan kalles «the argument from genuine fears» (Helland, 2014, s. 115). De fleste slutter seg ikke helhetlig til Eurabia-retorikken om islamofobi, men referer til den (Fangen & Vaage, 2014, s. 39). Blant annet var ideen om en muslimsk invasjon tydelig i daværende

partileder Siv Jensens anvendelse av begrepet «snikislamisering» under valgkampen i 2009. «Begrepet konnoterer at samfunnet sakte, men sikkert, blir «islamisert» bak ryggen på den norske befolkningen» (Fangen & Vaage, 2014, s. 41). Likevel mente Fremskrittspartiet at det var «urimelig» og «ukorrekt» å bruke betegnelser som «ytre høyre», «høyrepopulistisk» og «xenofobisk» om partiet, noe tidligere statsminister Jens Stoltenberg uttrykte seg enig i. FrP kan altså ikke direkte beskyldes for å være rasistisk, men deres idéer og tankegods kan føre til rasisme (Fangen & Vaage, 2014, s. 31-32). Tidligere har FrP-politikere insistert på at deres politikk er realistisk, i forhold til andre partier. Noen i partiet mener at innvandrings- og islamkritiske stemmer underkues i det offentlige ordskiftet. Argumentet kan fremstå som en retorisk strategi der de er et offer for politisk korrekthet, og at de selv er heroiske som våger å fronte kontroversielle temaer (Fangen & Vaage, 2014, s. 48).

Den nederlandske professoren i diskursstudier, Teun van Dijk, presenterer bruken av ansvarsfraskrivelse og benektelse i offentlig debatt. De anvendes med det formål å danne et positivt bilde av «oss», og et negativt bilde av «dem». Professoren skiller mellom *tilsynelatende benektelse*, som «Jeg er ikke rasist, men ...», og *tilsynelatende empati*, som «Det er selvfølgelig trist for innvandrere, men ...». De kalles *tilsynelatende*, fordi argumentene brukes på en spesifikk måte. Den negative delen av budskapet kan bare tolkes ved at man ser diskursen i helhet. Uttalelser gir derimot en viktigere plass til den positive delen, slik at de ikke gir et dårlig inntrykk og opprettholder en positiv selvrepresentasjon. Dette kalles også for «face-keeping». Den sterkeste formen for benektelse er det han kaller for «reversals» eller «blaming the victim» («Det er ikke vi som er rasister, men de»). Slik legges skylden og ansvaret for rasisme over på offeret selv. Likevel skal man være forsiktig med å anvende Teun van Dijks idealtypiske strategier, da alt av utsagn kan bli avfeid som ansvarsfraskrivelse. Strategiene er derimot egnet som et redskap for å avdekke former for oss/dem-retorikk (Fangen & Vaage, 2014, s. 34).

2.4 Kommentarjournalistikk og retorikk

Siden jeg utfører retorisk tekstanalyse av meningsbærende artikler i den norske rasismedebatten etter drapet på George Floyd, er det nødvendig å hente inn relevant teori om kommentarjournalistikken. Analyse, fortolkning og kommentar synes å ha blitt en viktig del av journalistikken (Mathiesen & Morlandstø, 2016, s. 14). Den knyttes til mediens ideelle samfunnsoppdrag, det å bidra til debatt om aktuelle emner i samtiden (Mathiesen &

Morlandstø, 2016, s. 17). Sjangeren fungerer som en offentlig resonnering i praktiske, etiske og politiske spørsmål, der formålet er å overbevise eller reise tvil (Mathiesen & Morlandstø, 2016, s. 17). Retorikk er viktig i meningsbærende artikler. «Bevisene, eller begrunnelsene, i en kommentar er de fakta, meninger, analyser og eksempler som støtter opp om vår påstand, og som gjør det sikkert eller sannsynlig at det vi hevder i kommentaren er holdbart» (Mathiesen & Morlandstø, 2016, s. 170). Filosofen Aristoteles la grunnlaget for etisk og god argumentasjon, og hvordan man bygger opp gyldige bevis for den påstand man vil overbevise publikum om. Han skiller mellom tre beviser:

Logos – bevis som baserer seg på fornuft og logikk.

Etos – bevis som underbygger en talers/skribents autoritet og troverdighet.

Patos – bevis som appellerer til tilhørernes/lesernes følelser.

(Mathiesen & Morlandstø, 2016, s. 162).

Kairos er også et annet retorisk virkemiddel, som handler om at skribenten utnytter situasjonen til sin fordel. Kairos henger tett sammen med tekstenes kontekst (Federl et al., 2019).

Logos fremheves som det viktigste beviset i en argumentasjon, og legger grunnlaget for etisk gyldighet i tekster. Etos og patos er ment for å bygge opp. «Argumenter kun basert på følelser (patos), eller der taleren kun bygger på egen karisma (etos), fører til manipulasjon av tilhøreren, og er dermed uetisk» (Mathiesen & Morlandstø, 2016, s. 162). Retoriske grep brukes også i propaganda for å manipulere svake og lett-påvirkelige grupper. Dette la blant annet grunnlaget for holocaust (Mathiesen & Morlandstø, 2016, s. 163).

2.5 Begrepsavklaring

Innledningsvis nevnes begreper som politisk korrekthet og alternative medier i oppgaven. Disse vil jeg forklare noe mer under. Jeg inkluderer også en beskrivelse av ytringsfrihet i Norge.

2.6 Politisk korrekthet og ytringsfrihet

Kunnskap eller meninger som ikke stemmer overens med synspunkter til sterke meningsbærere i samfunnsdebatten stemples ofte som «*politisk korrekte*, elitistisk eller naiv

og kunnskapsløs». I Danmark oppstod en debatt om politisk korrekthet da danske jusstudenter ble pålagt nye retningslinjer om å avstå fra bruk av stereotypi-forsterkende klesdrakter, slik som «indianerkostyme» (Gressgård, 2019, s. 91). En lignende debatt fikk vi også i Norge, da Siv Jensen kledde seg ut som indianer på en høstfest i Finansdepartementet i 2017. Det ble ansett som politisk ukorrekt, fordi urbefolkninger lenge har vært en undertrykt minoritet. De omtales derimot som «hårsåre» av FrP-politikeren Petter Kvinge Tvedt (Reisjå, Knezevic & Breivik, 2017). Kritikere av bevegelsen Black Lives Matter mener at den er ekskluderende og påpeker at man heller skulle kalt den «All Lives Matter». I et debattinnlegg i Aftenposten av Sandra Dahlø Ostad, argumenterer hun for at dette blir feil. Problemet med å kalle bevegelsen All Lives Matter, er at man da vil fjerne seg fra selve kjernen i problemet, sier Ostad. «Selvfølgelig betyr alle liv like mye, men i amerikansk kultur og sosial sammenheng er svarte liv verdt mindre enn hvites» (Ostad, 2017). Under den norske rasismedebatten i kjølvannet av drapet på George Floyd, dukket det også opp spørsmål om politisk korrekthet, og *ytringsfrihet*. Det skal være ytringsfrihet i Norge. Det er en menneskerett alle har, til å kunne ytre meningene sine fritt (Grunnloven, 1814, § 100). Den norske pressens etiske regelverk, Vær Varsom-plakaten, sier at pressen skal verne om ytringsfriheten og ikke gi etter for press fra noen som vil hindre åpen debatt (Vær Varsom-plakaten, 2020, § 1.3). Likevel har ytringsfriheten lovfestede begrensninger mot hatefulle ytringer, som Rasismeparagrafen (Straffeloven, 2005, § 185).

2.7 Alternative medier og Resett

Det eksisterer liten forskning på alternative mediehus, og det gjør det derfor vanskelig å definere dem. Petter Bae Brandtzæg sier derimot at de skiller seg fra den etablerte dagspressen. Alternative medier representerer en annen form og et annet innhold. De drives av kampanjejournalistikk fra et bestemt politisk og ofte opposisjonelt ståsted. Resett har for eksempel en ideologisk og høyreorientert nyhetsdekning. De oppfyller ikke alltid kravene til journalistisk og etisk god praksis. Noen mener derfor at alternative medier utgjør en trussel mot det offentlige ordskiftet, fordi de blant annet er dårlige på kildeverifisering. Noe Resett har fått kritikk for tidligere. Samtidig peker Brandtzæg på at de kan være med på å forbedre demokratiets livskraft, da de representerer ofte stemmer og meninger som ikke alltid får komme til i de etablerte mediene (Brandtzæg, 2018).

3.0 Metode

I min forskning anvendes retoriske tekstanalyser av tre ulike meningsbærende artikler, publisert av Resett og NRK. Tekstanalyse er en generell betegnelse på kvalitative studier av tekster (Østbye et al., 2013, s. 61). Det er utallige måter å utføre en kvalitativ tekstanalyse på. Hvilke fremgangsmåter en velger å bruke, avhenger av formålet med analysen (Skrede, 2017, s. 58). I dette tilfellet er formålet å undersøke bruken av retorikk i *argumenterende tekster*, for å så vurdere om det kan identifiseres som rasistisk retorikk i drøftingen. Slik kan jeg finne ut om rasismedebatten i 2020 preges av faktisk rasisme. Hvordan jeg har gått frem og hvilke elementer jeg har analysert i de ulike tekstene, vil jeg forklare under.

Det første jeg gjorde var å lese undersøkelsen «Rasismedebatten i norske medier» utført av Retriever, på oppdrag av organisasjonen Fritt Ord. Denne ble utgitt et halvt år etter drapet på George Floyd i Minnesota, USA. Under lesingen av denne fant jeg mye interessant. Særlig var det de såkalte «motstemmene» i innenriksdebatten som virket spennende å undersøke nærmere. Medieanalysen omfatter 7 530 artikler av utvalgte norske mediehus (Retriever, 2020, s. 7), mange av dem med meningsbærende innhold. Jeg valgte meg ut tre artikler. To av dem rangeres på topp ti-listen til Retriever, over de artiklene som skapte mest engasjement i perioden, 1.mai til 31.august 2020 (Retriever, 2020, s. 45). «Er innvandrere virkelig de rette til å lære opp nordmenn i toleranse?» fant jeg i mediearkivet A-tekst med hjelp av søkebegrensninger, og valgte den på grunnlag av dens tematikk, som jeg vil kalle påstått rasisme. Den er også publisert 14.juni, da rasismedebatten preget nyhetsdekningen i Norge (Retriever, 2020, s. 8).

Temaet rasisme har en generell betydning i journalistikken. Ved å undersøke retorikk i rasismediskurs, er det mulig å avdekke ideologiske tekstvirkemidler som benyttes i det offentlige ordskiftet. Det bidrar også til en økt forståelse for sosiale fenomener av rasisme. Derfor kan kontekst være et viktig element i en tekstanalytisk forskningsmetode. Det ble nødvendig å finne samfunnsvitenskapelige forskningsartikler om rasisme i diskurs. Jeg leste meg opp på utallige teorier som kan bidra til min fortolkning i tekstanalysene, og ikke minst i drøftingen. Min empiri inneholder derfor kontekstuelle funn, både nær og videre kontekst. Hva som er den nære konteksten, avhenger av hva vi analyserer (Østbye et al., 2013, s. 70). I dette tilfellet er det mediet som tekstene er blitt publisert på, altså Resett og NRK. En videre

kontekst redegjør for når de er utgitt, og hvilke sosiale og kulturelle aspekter som omringer dem på det tidspunkt. Kontekst er viktig for å kunne forstå teksters mening (Østbye et al., 2013, s. 70).

Med én artikkel om systematisk rasisme, én om påstått rasisme og én om omvendt rasisme, fikk jeg også en liten tematisk variasjon i den retoriske analysen. Fundamentet i en tekstanalyse er en grundig beskrivelse av tekstene. Jeg gjør derfor en systematisk redegjørelse for tekstens innholds- og uttrykkselementer. Formålet med beskrivelsen er at den inngår som et argument for en bestemt tolkning av tekstene (Østbye et al., 2013, s. 71). Siden de tre utvalgte artiklene er *argumenterende tekster*, vil beskrivelsen fokusere på hvilke argumenter som framføres (Østbye et al., 2013, s. 72). Jeg vil da finne frem til de retoriske virkemidlene, og andre språklige verktøy som anvendes.

3.1 Tekstanalyse som kvalitativ forskningsmetode

Dette er de tekstanalytiske elementene jeg anvender og gjør rede for i analysen:

- Tekstenes kontekst – nær og videre kontekst
- Tematikk og innhold (inventio): Hvilke saker tar skribenten opp?
- Retoriske argumenter (Aksnes & Økland, 2018)
 - Etos: Hvordan virker skribenten troverdig?
 - Patos: Hvordan forsøker skribenten å vekke lesernes følelser?
 - Logos: Hvilken argumentasjonsmåte er brukt? (forsvar, anklage, kritikk, anbefaling eller fraråding)
 - Kairos: Hvordan ordlegger skribenten seg i den retoriske situasjonen?
- Irrelevante og villedende bevis (Mathiesen & Morlandstø, 2016, s. 176)
 - *Gjentakelser*: Gjentar skribenten samme bevis bare med ulike ord?
 - *Ensidighet*: Gjør skribenten en selektiv utplukking av bevis?
 - *Stråmann-konseptet*: Tillegger skribenten mennesker syn de ikke har?
 - *Rask generalisering*: Hopper skribenten rett til en konklusjon, etter få tilfeldige eksempler? Også kalt anekdotisk bevis.
 - *Ironi*: Sier skribenten det motsatte av det han faktisk mener?

3.2 Kritikk til metoden

Det kan være mange problem og feilkilder med forskningsmetoden min. Jeg undersøker ikke et bredt antall artikler som representerer motstemmer i debatten. Dette kan føre til at enkelte stemmer ikke blir vurdert, og derfor kan forskningen være mangelfull. Likevel har denne oppgaven en problemstilling som krever en kvalitativ forskningsmetode, fremfor en kvantitativ. Nyrasisme skjuler seg i mange tilfeller bak tungt retoriske virkemidler. Det krever en nøye og dyptgående analyse for å kunne avdekke slike funn. Oppgavens natur og ordbegrensning gjør at jeg vil bare forholde meg til tre artikler.

På grunn av den tekstanalytiske metodens omfang, var det vanskelig å finne en konkret forklaring på hvordan man på best mulig måte skal utføre en tekstanalyse. Det er et bredt metodeverktøy, med mange ulike retninger man kan gå. Derfor formes metoden av de valg forskeren gjør. Jeg har selv stått for utvelgelsen av de innholds- og uttrykksvirkemidler jeg vil analysere. De har jeg valgt med utgangspunkt i forskningens formål. Det skal understrekes at jeg er en relativt fersk forsker, og kan gjøre feil, for eksempel i tolkningen av tekstene.

4.0 Empiri

Under empirikapittelet vil jeg presentere mine funn fra forskningen. Jeg har utført retoriske tekstanalyser av tre utvalgte meningsbærende artikler, også med fokus på kontekst, tematikk og andre språklige virkemidler. Tekstene «Alt er ikke rasisme», «Er innvandrere virkelig de rette til å lære opp nordmenn i toleranse?» og «Når etniske nordmenn opplever rasistisk vold, ser mediene en annen vei» ble alle skrevet som ytringsbidrag i en offentlig rasismedebatt, i kjølvannet av drapet på George Floyd og fremveksten av Black Lives Matter-bevegelsen.

4.1 Tekstenes kontekst

De tre meningsbærende artiklene regnes som motstemmer i den norske rasismedebatten. Det er derimot ikke sagt at de anses som motstemmer i det mediet som publiserte tekstene. Resett er et alternativt medium som representerer en ideologisk og høyreorientert dekning. Mediets politiske ståsted vil derfor kunne gi tekstene en nærmere kontekst. Det vil ha betydning for hvordan vi som lesere vil tolke tekstene, men også for hvilke meninger som fremmes i dem.

Det er personlig fra leser til leser om de opplever Resett som et troverdig medium, noe mange ikke gjør (Brandtzæg, 2018). Det skal poengteres at alle argumenterende artikler ligger under feltet «Meninger» på Resetts nettside, som forteller oss at dette er tekster som uttrykker skribentenes personlige meninger. Alternative medier representerer de mediehusene med høyest antall artikler om påstått og omvendt rasisme, i motsetning til riks- og regionmediene (Retriever, 2020, s. 38). NRK samler meningsbærende artikler under kategorien «Ytring» på sin nettside. Norsk Rikskringkasting, er rikskanalen nordmenn kjenner godt til. Vi forventer at NRK har en viss kvalitet på det de publiserer, og at de ikke slipper til hva som helst av ytringer. Det er her jeg har funnet Siv Jensen og Jon Helgheims kronikk. «Alt er ikke rasisme» ble publisert i midten av juni, som en reaksjon på de mange artiklene om innvandreres opplevelser av hverdagsrasisme i Norge. Blant annet har du kronikkene til Noman Mubashir (4.juni 2020) og Robert Nyheim-Jomisko (5.juni 2020), som også ble publisert på NRK. I en videre kontekst tilsier dette en pågående debatt om rasisme i norske medier. Det er en relativt vanlig utvikling i en offentlig debatt, at de svarer på hverandres ytringer. Tekstene jeg analyserer omhandler tema som *systematisk rasisme*, *omvendt rasisme* og *påstått rasisme*. Kontekst er også vesentlig her fordi tekstene kan representere sosiale fenomener av rasisme og en rasistisk diskurs.

4.2 «Alt er ikke rasisme»

En kronikk publisert i NRK (14.juni 2020), skrevet av daværende partileder i FrP, Siv Jensen og Frp-politiker Jon Helgheim. Om systematisk rasisme.

Siv Jensen og Jon Helgheim starter kronikken med å erkjenne at mennesker i Norge blir utsatt for rasisme, og at det er nordmenns felles oppgave å kjempe imot rasismen (Jensen & Helgheim, 2020). Dette kan identifiseres som appellformen patos. De spiller på en sterk følelse av nasjonalt fellesskap. Det er «vi mot rasismen». Teksten beskriver det norske samfunnet med svært positive ord. Nordmenn er «blant de minst rasistiske i hele verden». Vi er «inkluderende», «åpne», «rause» og «imøtekommende» (Jensen & Helgheim, 2020).

Retningen skifter raskt da Jensen og Helgheim omtaler rasismekampen som en «kamp mot rasisme, radikaliserings og voldelig ekstremisme» (Jensen & Helgheim, 2020). Begrepene radikaliserings og voldelig ekstremisme beskrives ikke videre, noe som gjør at teksten mangler en viss logos argumentasjon. Videre argumenterer de med en påstand at samfunnet trues av

noe utenforstående. «Det er en stor sikkerhetsrisiko at islamister og høyreekstreme truer og angriper andre på bakgrunn av tro, religion eller hudfarge» (Jensen & Helgheim, 2020). Her inkluderer de både høyreekstreme grupper som nazister og fascister, samt islamister – som en trussel mot staten. Det kan styre teksten ut av kontekst, siden rasismedebatten egentlig oppstod som en reaksjon på diskriminering av svarte.

Det er også mulig å finne et argument for rasisme mot hvite i kronikken. «Folk opplever diskriminering av mørkhudede. Det forekommer at etnisk norske kan bli offer i kriminalsaker, fordi de er hvite» (Jensen & Helgheim, 2020). Argumentet utdypes ikke videre i teksten, og mister derfor holdbarhet.

For å understreke at systematisk rasisme ikke eksisterer i Norge, kaller de det for «en vill konspirasjonsteori helt uten rot i virkeligheten» (Jensen & Helgheim, 2020). Å ta samfunnet i forsvar fungerer som en logos argumentasjon. De mener at asylsøkere og innvandrere blir tatt godt imot av det norske systemet. Likevel sier de at mange kan møte veggen i «et tungrodd system som ikke passer dem», men avviser dette som rasisme (Jensen & Helgheim, 2020). Argumentet kan derimot fungere mot sin hensikt, fordi de innrømmer at flere kan bli ekskludert på bakgrunn av sin kultur.

De bygger etos ved å argumentere for at muslimer ikke kan klandres for islamisters handlinger, og at norsk politi ikke har noe ansvar for dårlige politifolk i USA (Jensen & Helgheim, 2020). Jensen og Helgheim fremhever også sin stilling som politikere. De anser det som en viktig oppgave å legge til rette for alle i Norge. De sier at de «ikke har bygget et samfunn for systematisk undertrykkelse av mørkhudete mennesker» (Jensen & Helgheim, 2020). Hvorvidt dette oppleves som troverdig argumentasjon, kan avhenge av hvem som leser kronikken.

I teksten kritiserer de folk som sier at «alt er rasisme», og at en overdreven utpeking av rasistiske episoder fører folk til å distansere seg fra rasismekampen (Jensen & Helgheim, 2020). Her mangler en viss logos argumentasjon for å begrunne påstanden, fordi de ikke beskriver hva de selv mener kan identifiseres som rasisme eller ikke. Påstanden kan også virke overdrevet, da de ikke viser til faktiske eksempler.

Et annet tema (inventio) de refererer til er diskusjonen om statuer i den offentlige rasismedebatten. Folk stilte spørsmål til hvor forsvarlig det er å tillate statuer av historiske personer, som for eksempel hadde en bakgrunn fra slavedrift. Kronikken argumenterer for at det er en feil vending i rasismekampen. «Historien er full av episoder med grov rasisme og diskriminering, men verden går heldigvis stadig fremover. Dersom våre forfedre gjorde noe som i dagens samfunn ikke er akseptert, så har ingen noe ansvar for dette nå» (Jensen & Helgheim, 2020).

Avslutningsvis kommer de med en anbefaling til folket, en form for logos argumentasjon. De anbefaler at vi heller ser på historiske mennesker som banet vei for utvikling og som utgjorde en forskjell i kampen mot undertrykking og rasisme. Til slutt referer de til et sitat av Martin Luther King (Jensen & Helgheim, 2020). Kanskje kan noen reagere på denne referansen, fordi teksten ikke bare handler om diskriminering av svarte.

Studenten Rahman Chaudhry skrev en replikk til Jensen og Helgheims kronikk. Der sier han at teksten forsøker å «fullstendig tildekke rasismen som nordmenn med minoritetsbakgrunn møter daglig» (Chaudhry, 2020).

4.3 «Er innvandrere virkelig de rette til å lære opp nordmenn i toleranse?»

En meningsartikkel publisert i Resett (14.juni 2020), skrevet av privatpersonen og lærer Sverre Avnskog. Om påstått rasisme og omvendt rasisme.

Det første å bemerke seg i Sverre Avnskogs innsendte debattbidrag, er bruken av ironi og sarkasme. Han anklager norske medier for forsøk på å bevise at Norge er et grusomt og rasistisk land. Saker i avisene som omhandler innvandreres opplevde hverdagsrasisme, avfeier han. «Det er kort sagt grusomt å være innvandrer i Norge, dette rasistiske samfunnet. Og nå skal visst innvandrere i Norge lære opp oss nordmenn i hvordan man skal være tolerante» (Avnskog, 2020).

Teksten argumenterer med logosappell, at Norge ikke er i nærheten så rasistisk som hjemlandene til «disse innvandrerne» og «muslimene» (Avnskog, 2020). Påstanden kan virke

svak, da han mangler bevis for å underbygge en generalisering av muslimer som rasister. Som bevis trekker han heller inn egne opplevelser med innvandrerelever fra sine år i læreryrket. Det kan derimot ikke kildeverifiseres.

«Rasismen florerer fra innvandrere mot norske barn og ungdom. Og de aller verste er de unge med muslimsk bakgrunn. De inntar gjerne en herskerrolle i miljøet og er særdeles rasistiske mot alle andre grupper» (Avnskog, 2020). Videre argumenterer han for at norske medier forsøker å undergrave muslimers rasisme mot norske.

Gjennom teksten gjentas stadig de samme argumentene, bare med andre ord. Avnskog påstår at mange muslimer ikke aksepterer homofili, transseksualitet og bedriver antisemittisme. Dette begrunnes ikke med statistikk, men han sier at «alle vi som kjenner innvandrer miljøet vet at det er sånn». Videre sier han at «etniske nordmenn er totalt overlegne de fleste innvandrergupper når det gjelder å vise toleranse overfor minoriteter». Dette kan tolkes som logosargumentasjon, men kan virke for vag da han generaliserer. (Avnskog, 2020).

Deretter anklager han muslimer for å oppfatte det norske samfunnet som «umoralsk», «syndig» og «forkastelig» (Avnskog, 2020), og slik tillegger dem syn de nødvendigvis ikke har.

Én plass benyttes etos- og kairosappell. Han anerkjenner at det finnes enkelthendelser der mennesker blir utsatt for sjikane, og at dette er noe vi skal ta avstand fra. Likevel kan argumentet oppfattes som noe selvmotsigende, da han i setningen før skriver «Men hva er det egentlig for slags rasisme alle disse lidende ofrene har opplevd?» (Avnskog, 2020). I tillegg svekkes anerkjennelsen av rasisme, da han heller bruker ordet «sjikane», i stedet for å bare kalle det for det det er – altså rasisme.

Avnskog kritiserer innvandrere, for ubehagelige møter med politiet. «Dette er visst selve trumfkortet blant krenkede innvandrere og deres støttespillere» (Avnskog, 2020). Han sier at politiet bare har lyst til å få et godt forhold til innvandrerungdom, noe man innen fornuftighetens grenser kan anses som et reelt argument. Politiet beskrives som «imøtekommende», «vennlige», og «tolerante», mens innvandrerungdom er «hårsåre», «selvhøytidelige» og «anser politiet som sine fiender» (Avnskog, 2020). Dette fører til en

sammenligning, der politiet fremstilles bedre enn innvandrere. Argumentet kan oppfattes som upassende, i en rasismediskurs.

«Jo bedre folk har det, jo mer klager de. Kanskje kan det være på sin plass å minne om at «flyktninger» til Norge så å si får alt rett opp i fanget?» (Avnskog, 2020).

Patosappellen er sterk gjennom hele teksten. Valg av negative ord og nedlatende omtale av innvandrere, kan tolkes som et forsøk på å gjøre leserne like forbannet som han er.

Meningsartikkelen er lang, og uoversiktlig. Bruken av ironi kan også avsløre tekstens banalitet. Det kan tyde på at han ikke har gode nok argumenter, så han kompenserer med humor.

4.4 «Når etniske nordmenn opplever rasistisk vold, ser mediene en annen vei»

En kommentar publisert i Resett, skrevet av Resett-journalist og Frp-politiker Maria Zähler. Om omvendt rasisme.

Maria Zähler starter innledningsvis med å bygge patos og appellere til lesernes følelser. Hun sier vi alle bør jobbe imot rasisme og engasjere oss når vi ser at mennesker med annen etnisitet enn norsk opplever dårlig behandling. Hun understreker dette med «la dette være krystallklart» (Zähler, 2020). Det bygger hennes troverdighet som skribent å inkludere flere sider av saken, samtidig som hun appellerer til en følelse av fellesskap.

På den andre siden kritiserer hun norske medier for å ikke dekke hendelser der innvandrere utøver rasisme mot nordmenn. Dette er et logosargument hun underbygger med personlige erfaringer, og hendelser beskrevet av mennesker hun har møtt. Hun sier at folk har fortalt henne at «de har levd et helt liv i frykt for neste gang de får juling av gjenger med innvandrerbakgrunn, som terroriserer dem daglig» (Zähler, 2020).

Teksten fortsetter å ramse opp beviser og egne erfaringer for det samme argumentet. Hun referer til en etnisk norsk mann som ble banket opp, fordi han var norsk og ikke muslim (Zähler, 2020). Kommentaren går deretter i retning av islam-kritikk. Zähler argumenterer for

at muslimske innvandrerdømmer har en iboende gjengkultur, der de aktivt oppsøker etniske nordmenn for å utøve vold mot dem, og at de omtaler norske jenter for « horer » (Zähler, 2020).

Videre påstår hun at antirasister ikke anerkjenner dette som et problem, og at nordmenn blir portrettert som « fæle », « hvite » og « privilegerte ». Deretter beskriver hun innvandregjenger med muslimsk bakgrunn som problemet, og de representerer « patriarkalske », « ofte voldsomme » og « ikke-vestlige æreskulturer » (Zähler, 2020). Zähler virker å spille på følelser, der hun sår tvil i norske mediers agenda, samtidig som hun generaliserer.

« Jeg begynner å bli lei av at jeg og mine landsmenn fremstilles som rasistiske idioter og undertrykkere, og at dette bildet bankes inn i oss av mediene hver eneste dag nå. Midt oppi alt dette er det noen som ikke blir hørt. Noen som ikke slipper til. Unge nordmenn fra Oslos ytre østkant, som har opplevd ujevne ting. Ingen spør dem. De har nemlig « feil » hudfarge » (Maria Zähler, 2020).

5.0 Drøfting

I dette kapittelet vil jeg analysere det empiriske materialet og drøfte funnene i forhold til oppgavens problemstilling og det teoretiske rammeverket. Min problemstilling er: « Hvordan anvendes retorikk i kommentarer og debattinnlegg under den norske debatten i kjølvannet av drapet på George Floyd? ». Teorikapittelet viste til tidligere forskning av rasismebegrepet i historisk perspektiv, nyrasisme og rasistisk retorikk, samt noen begrepsavklaringer om politisk korrekthet, ytringsfrihet og alternative medier. Jeg skal tolke empirien opp mot de ulike teoriene, for å vurdere om den norske rasismedebatten i kjølvannet av drapet på George Floyd preges av faktisk rasisme. I denne delen vil jeg ikke kildehenviser.

5.1 Kan idéer om raseforskjeller identifiseres i tekstene?

Klassisk rasisme kjennetegnes som en ideologisk forestilling om at det eksisterer menneskeraser i form av biologiske forskjeller, og at det henger sammen med mentale og moralske ulikheter. I rasistisk diskurs betraktes den « hvite rasen », og gjerne den « nordiske

rasen» som den mest intellektuelle, overlegen de andre «rasene». Sverre Avnskog sier i sin meningsartikkel at etniske nordmenn er «totalt overlegne» andre innvandrergupper når det kommer til toleranse overfor minoriteter. Han sier her at «vi» er bedre enn «dem». At etniske nordmenn, den «nordiske rasen» i den forstand, har bedre moral enn de fleste andre. Om dette kan identifiseres som de samme ideologiske tanker om raseforskjeller, er vanskelig å stadfeste. Slike forestillinger er også blitt avfeid som vitenskapelig legitim. Forskere mener derimot at biologisk rasisme bare har endret form til å bli en «nyrasisme», der rasismen skjules bak retorikk. Dermed kan man si at Avnskogs utsagn har opphav fra en historisk forestilling om raseforskjeller, som nå er blitt et argument om kulturforskjeller. Det kan forklare hvorfor han velger å fremme nordmenn som «overlegne», der han danner et negativt bilde av «dem» og et positivt bilde av «oss».

Forskningsteorier viser at klassisk rasisme nådde sitt toppunkt under andre verdenskrig. Zygmunt Bauman mente at idéene til og effektiviteten av jødeutryddelsen kan karakteriseres som et iboende trekk i moderne vestlige samfunn. Han fryktet at historiske tilfeller av en utagerende biologisk rasisme (Holocaust) og en referering til de som «et onde vi har lagt bak oss», maskerer muligheten for at lignende hendelser kan skje igjen. Det skal understrekes at Baumans uttalelse er fra 1997, hele 24 år siden. Derfor kan det være vanskelig å anvende denne teorien som et underbyggende element i tekstenes moderne tid. Det er derimot mulig å vise til empiri fra min forskning med retorisk tekstanalyse. Siv Jensen og Jon Helgheims kronikk sikter til debatten om statuer av historiske personer, og de spørsmål rundt personenes rolle, i for eksempel den europeiske kolonialismen og den dansk-norske slavehandelen. Jensen og Helgheim skrev følgende: «Dersom våre forfedre gjorde noe som i dagens samfunn ikke er akseptert, så har ingen noe ansvar for dette nå». Dette kan karakteriseres som den moderne refereringen Bauman sikter til i sin teori. Men, man skal være forsiktig med å fremstille dette som en tilsløring av at slike ekstreme hendelser av biologisk rasisme kan forekomme igjen i vår tids Norge. Det er mer fornuftig å anvende denne historiske rasismen om raseforskjeller som et grunnlag til hvorfor ulike former for hverdagsrasisme og fordommer eksisterer i dag.

5.2 Representerer tekstene et nyrasistisk tankegods?

Den klassiske rasismen har utartet til en «nyrasisme». Forskere fremmer et retorisk skifte på den politiske høyresiden, der argumenter om «rase» er gått over til å bli et argument om

«kultur», og «den muslimske innvandreren». Denne nye formen for rasisme støtter seg til de ideologier som hevder at ulike kulturer ikke går overens med hverandre, og at å blande kulturer vil skape konflikt i et samfunn. Både Sverre Avnskog og Maria Zähler i sine meningsartikler tillegger innvandrerungdom med muslimsk bakgrunn en kultur som er typisk for dem. Avnskog påstod at det er innvandrere som mistenkeliggjør det norske politiet, når politiet bare gjør jobben sin. Her argumenterte han for at unge muslimer i Norge har en kultur som ikke er forenelig med vår offentlige myndighet. Zähler hevdet at unge muslimske innvandrerjenger opererer med en felles gjengmentalitet, der de ønsker å utøve vold mot etniske norske menn, og kaller norske jenter for horer. Dermed fremstiller de unge muslimer svært negativt, og som en trussel for det norske samfunnet. Disse to eksemplene fra min empiri, kan da knyttes til beskrivelsen av nyrasisme i offentlig diskurs og islamofobi som utagerende middel. Her kan man også trekke inn det teoretiske rammeverkets begrepsavklaring om alternative medier, og Resett, der de to meningsartiklene ble publisert. Resett representerer et politisk høyreorientert nyhetsmedium, og nyrasismen manifesterer seg i den politiske høyresidens retorikk.

Frode Helland beskriver Norge som et samfunn hvor rasistiske ytringer og handlinger eksisterer, men der ingen vil innrømme at de er rasister. Han mener at å antyde at noe er rasistisk motivert vil møtes med stor motstand og blir tatt personlig. Sverre Avnskog brukte i sin meningsbærende artikkel en sterk retorisk patosappell, ved å spille på sinne og forargelse, i form av ironi. For eksempel, finner man i teksten flere argument om påstått rasisme og omvendt rasisme: «Det er kort sagt grusomt å være innvandrere i Norge, dette rasistiske samfunnet. Og nå skal visst innvandrere i Norge lære opp oss nordmenn i hvordan man skal være tolerante». Her beviser han egentlig Hellands oppfatning av rasisme i norsk diskurs, fordi han mener at mesteparten av rasismeanklager er overdrivelser. Samtidig sier han at det er ikke «vi» som er rasister, men «dem». Dette kan også kobles til Teun Van Dijks teorier om benektelse, også kalt «blaming the victim». I «Alt er ikke rasisme» (Jensen & Helgheim, 2020), kan man derimot ikke si det samme, fordi denne motarbeidingen av anklager om rasisme ikke er like tydelig. De understreker at alt ikke kan defineres som rasisme, og dette kan tolkes som at de mener at enkelte folk kan overdrive rasismen. I tillegg vedkjenner kronikken i større grad at rasisme forekommer i samfunnet. Dette gjør også Zähler til en viss grad, i begynnelsen av kommentaren. Disse retoriske virkemidler kan da svekke Hellands teori om en typisk fremtredende reaksjon på rasismeanklager, men likevel kan denne reaksjonen ligge skjult i retorikken.

Et kjennetegn på islamofobe utsagn er ofte at de overgeneraliserer enkelte ekstreme praksiser til alle muslimer. For eksempel jihad, eller kjønnslemlestelse av jenter. Denne overgeneraliseringen er det mulig å finne spor etter i Avnskogs tekst. Han påstår at mange muslimer ikke aksepterer homofili, transseksualitet og bedriver antisemittisme. Ved å ytre dette, overser han det faktum at det er mange ulike praksisformer, og at alle kan ikke knyttes til de fleste muslimer. Et annet kjennetegn på islamofobi, er antagelser om at muslimer har en skjult agenda om å overta makten i vestlige kulturer. Eurabiateorien er her en underliggende konspirasjonsteori om muslimers snarlige verdensherredømme. Dette er en kulturfundamentalistisk diskurs som har mye til felles med retorikk som definerer muslimske innvandrere som truende for nasjonens identitet og «arv». Jensen og Helgheims kronikk omtaler rasismekampen som en «kamp mot rasisme, radikaliserings og voldelig ekstremisme», rettet mot islamister. «The argument from genuine fears», og appellering til fremmedfrykt (xenofobi) er et retorisk debattvirkemiddel som høyrepopulistiske partier anvender. Et eksempel er Siv Jensens bruk av begrepet «snikislamisering» under valgkampen i 2009. Likevel kan man ikke med kronikken fra 2020, argumentere for at Jensen og Helgheim generaliserer alle muslimer, da de også understreker at de ikke gjør det. Men, Eurabia-konspirasjonen indikerer at de appellerer til frykt for islamisters agenda om å infiltrere vestlige samfunn. Derfor faller også kronikken innunder islamofobi og Eurabiateorien, men kanskje en mer nyansert tolkning av det, der de faktisk presiserer at «den vanlige muslimen» ikke kan klandres for islamisters herjinger.

5.3 Hvordan anvendes rasistisk retorikk i artiklene?

Et felles retorisk debattvirkemiddel blant høyrepopulistiske er å etablere et skille mellom folket og eliten, og at «folket» trues av noe utenforstående. I antiinnvandringsargumenter omhandler dette vanligvis en trussel fra islamister, og muslimske innvandrere. Dette er fremtredende i NRK-artikkelen, «Alt er ikke rasisme». Jensen og Helgheim referer til seg selv som politikere med et ønske om å verne om alle nordmenn I tillegg trues «folket» av islamister og høyreekstremister. Eliten tolkes derimot som å være regjeringsmaktene, som tillater en mindre streng innvandringspolitikk, og dermed utsetter folket for fare. Slik fremstilles innvandrings- og islamkritiske stemmer som heroiske. Dette er vanlig fremmedfrykt-retorikk som anvendes ofte av høyrepopulister. Likevel reagerte Jensen sterkt på tidligere betegnelser av partiet som høyrepopulistisk og xenofobisk, og vil ikke assosieres med det. Jeg tolker det derimot slik at partiet kan betraktes som høyrepopulistisk, fordi de

anvender mye av den samme retorikken. Det skal understrekes at man bør trå varsomt med å anklage noen for å være rasistisk. Man kan derimot anse FrP og kronikken som at de reflekterer idéer og meninger som kan eskalere til rasisme, fordi islamister har en muslimsk bakgrunn. Et annet typisk kjennetegn for høyreorienterte partier, er slagord som «skattebetalernes penger», og en glorifisering av nordmenn som har bodd i landet lenger. Avnskog sier i sin artikkel at asylsøkere får alle velferdsgodene servert på gullfat, og bruker derfor en høyrepopulistisk retorikk. Asylsøkere oppfattes som «utakknemlige», og etnisk norske som «hardtarbeidende», og dette kan tolkes som rasisme.

Et annet kjennetegn med høyreorienterte politikere, er at de mener innvandrings- og islamkritiske stemmer underkues i den offentlige debatten. Argumentet kan derimot fremstå som en retorisk strategi, der de er et offer for politisk korrekthet, og er forpliktet til å fronte kontroversielle temaer. Dette er en retorikk som kommer tydelig frem i Avnskog (2020) og Zählers (2020) meningsartikler på Resett. Begge kritiserer norske medier for å ignorere historier om muslimer som utøver rasisme mot ikke-muslimer. De tillegger deretter den etablerte dagspressen en rolle som en politisk korrekt og naiv elite. I tekstene forteller de at omvendt rasisme er like utbredt, om ikke mer, i Norge. Det gis uttrykk for at ytringsfrihet ikke får utøves fritt, og Zähler sier at hvite og ikke-muslimske stemmer ikke får komme til med sine historier. Dette kan sammenlignes med kritikere av bevegelsen Black Lives Matter, som mente at den burde hete «All Lives Matter». Flere vil derimot argumentere for at dette blir feil. Å referere til «All Lives Matter», og at en omvendt rasisme også eksisterer, vil forstyrre den fundamentale og egentlige hensikten med rasismedebatten i 2020. Bakgrunnen for debatten var det brutale drapet på George Floyd, og at mørkhudete mennesker opplever fortsatt rasisme. Dette med opphav fra en historisk undertrykking der den «hvite rasen» alltid har hatt fordeler.

5.4 Positiv selvpresentasjon og negativ andrepresentasjon

Nederlandske Teun van Dijks teorier om ansvarsfraskrivelse og benektelse i offentlig debatt, kan man også trekke inn. Det kan hende at de tre artiklene egentlig vedkjenner en eksistens av rasisme, bare for å redde sitt eget skinn. Vi kan også sette dette inn i den rasistiske diskursen, og tanker om politisk korrekthet i rasismedebatten 2020. Kanskje kan det være at skribentene følte et utenforstående press, på å vedkjenne i tekstene at rasisme forekommer. Hvis de bare hadde skrevet negative ting om innvandrere og muslimer, så ville det muligens ha svekket

eget omdømme. Flere nordmenn har allerede en viss oppfatning av politikere i Fremskrittspartiet, og innhold på Resett. Vi vet at de ofte har en tendens til å ytre seg svært negativt om innvandring. Likevel kan man se at Zähler, Jensen og Helgheim faktisk viser ansvar til en viss grad, spesielt i «Alt er ikke rasisme». Men, som nevnt tidligere, kan det operere mer skjult. Med van Dijks idealtypiske strategier om «face-keeping», skal det være mulig å avsløre en positiv selvpresentasjon og et snev av negativ andrepresentasjon. For eksempel sier Jensen og Helgheim at «Det forekommer at etnisk norske kan bli offer i kriminalsaker, fordi de er hvite», og at «mange kan møte veggen i et tungrodd system som ikke passer dem». Disse to setningene mangler også en utdypende oppfølging. Det kan være et triks for å strø rundt bittesmå negative ting, og skape et positivt bilde av seg selv. Avnskogs tekst bruker en klar og tydelig form for «blaming the victim», den sterkeste formen for benektelse. Han nekter å la seg selv og Norge bli kalt for rasister, og sier at det er minoritetsgrupper, særlig muslimske, som er det. Baksiden med van Dijks idealtypiske strategier, er at alt av utsagn kan bli avfeid som ansvarsfraskrivelse, selv der kommunikatoren viser ansvar. Dette er derimot ikke et tilfelle i Avnskogs tekst, fordi han viser lite til ingenting ansvar for rasisme mot svarte i Norge, men avfeier det faktum. Jensen, Helgheim og Zähler var derimot flinkere til å vise ansvar.

Det kan tolkes som at Jensen og Helgheims roller som politikere, har en betydning i denne retoriske rasismediskursen. Det er mulig at de er bedre trent til å skjule rasistisk retorikk i uttalelser, i motsetning til Zähler og Avnskog. Selve overgangen fra klassisk rasisme til en nyrasisme, manifesteres i et retorisk skifte på den politiske høyresiden. Vi vet også at en restriktiv innvandringspolitikk, står høyt på agendaen til høyreorienterte. Politikere som har ført en slik retorikk i mange år, har kanskje dermed «en fordel» i rasismedebatten 2020. Jensen og Helgheim har lenge vært kjent som sterke meningsbærere i samfunnsdebatten, særlig i debatten om innvandring. Bruken av begreper som «snikislamisering», tyder til det. Likevel, er også Zähler FrP-politiker. Her kan man trekke inn de to ulike mediehusene, Resett og NRK, og deres krav til kvalitet i publiseringer. Alternative medier representerer en annen form og et annet innhold, enn den etablerte dagspressen. Det er også blitt sagt at de ikke alltid oppfyller kravene til journalistisk og etisk god praksis, selv om de er underlagt de samme retningslinjer som NRK. Derfor kan man si at i rasismedebatten, og forså vidt i denne forskningsoppgaven, har kronikken «Alt er ikke rasisme» et bedre grunnlag for god argumentasjon, i forhold til de to artiklene i Resett.

6.0 Konklusjon

Politidrapet på afroamerikaneren George Floyd og antirasistiske demonstrasjoner drev fram en omfattende rasismediskusjon i norske medier. Ved å undersøke hvordan retorikk ble brukt i motstemmers debattinnlegg og kommentarer fra perioden, har det vært mulig å vurdere om tekstene ytrer faktisk rasisme. De tre utvalgte artiklene inneholder islamofobiske utsagn, en vesentlig karakteristikk i nyrasistisk retorikk. Det er ikke mulig å stadfeste at argumenter om rase er fremtredende i innleggene, men nyrasismen opptrer som etterkommeren til den biologiske rasismen. Dette vises i argumentasjon om nordmenn som bedre moralsk anlagt, enn innvandrere. Resett-artiklene anvender argumenter om at minoriteter og religiøse grupper, har en «ukultur» som ikke er forenelig med den norske kulturen. Særlig stigmatiseres muslimer, og de fremstilles som de egentlige rasistene. Det gjør at tekstene representerer et nyrasistisk tankegods, der ansvarsfraskrivelse og benektelse står sterkt. NRK-artikkelen var derimot vanskeligere å tyde, og det virket som at rasismen lå skjult bak tungt retoriske virkemidler. Derfor tolker jeg kronikken, som å representere en mer nyansert forståelse av Eurabia-konspirasjonen og islamofobi, fordi islamister fremstilles som de farlige – og ikke muslimer. Likevel var det mulig å avdekke en bruk av oss/dem-retorikk, der de samtidig vedlikeholder en positiv selvrepresentasjon. Tekstene viser seg til tider å styre ut av kontekst. Istedenfor å omtale problematikken om undertrykking av svarte, fremmer de islamofobiske meninger, og appellerer til fremmedfrykt for islamister. Noe som kan tyde på at de har en politisk agenda. Bruken av den retoriske strategien der de selv fremstilles som et offer for politisk korrekthet, var også mulig å påvise i Resett-artiklene. Disse funnene tyder på at noen artikler viser tydelige rasistiske holdninger, mens andre kanskje ytrer seg på en måte som kan virke nedsettende mot minoriteter, eller på en måte som kan lede til rasisme.

Den kvalitative metoden med retorisk tekstanalyse og fokus på kontekst, tematikk og språklige virkemidler, kan ha svekket forskningen. Dette fordi tekstanalyse er et så bredt metodeverktøy, at analysatoren begrenser valg av forskningselementer selv. Det empiriske materialet er funn jeg har gjort som forsker under fortolkningen. Innledningsvis i oppgaven, nevnte jeg fordeler og ulemper med at jeg har allerede eksisterende fordommer, i møte med disse tekstene. Likevel har jeg fulgt de eksisterende rammeverk for tolkning, og de teorier som er relevante i denne sammenheng. Jeg vil derfor si at jeg har evnet å holde meg objektiv.

Hvem skribenten er og dens stilling, samt mediet som publiserte tekstene, kan også ha påvirket forskningsresultatene. Med dette sagt, kan det være interessant å undersøke nærmere hvordan alternative medier som Resett stiller seg til krav for journalistisk kvalitet, i motsetning til de mer etablerte mediehusene. Da er det kanskje mulig å vurdere hvorvidt alternative medier forholder seg til etiske retningslinjer. Det har vært veldig lærerikt å forske på rasisme i offentlig debatt, og jeg vil ta med meg denne erfaringen videre.

7.0 Litteraturliste

Aksnes, M., & Økland, T., G. (2018). Retorisk analyse. *NDLA*.

<https://ndla.no/subject:18/topic:1:192675/topic:1:67668/resource:1:67757?filters=urn:filter:4a73afd7-f263-48fa-b6fb-49bd21e517ab>

Avnskog, S. (2020, 14.juni). Er innvandrere virkelig de rette til å lære opp nordmenn i toleranse? *Resett*. <https://resett.no/2020/06/14/er-innvandrere-virkelig-de-rette-til-a-laere-opp-nordmenn-i-toleranse/>

Bangstad, S. (2017). Rasebegrepets fortid og nåtid. *Norsk sosiologisk tidsskrift*, 24 (3), 233-251. Universitetsforlaget:

https://www.idunn.no/file/pdf/66959719/rasebegrepets_fortid_og_naaid.pdf

Black Lives Matter. (u.å). *About*. Hentet 2. April 2021 fra <https://blacklivesmatter.com/about/>

Brandtzæg, P., B. (2018, 28.mars). Alternative medier i vekst. *Dagbladet*.

<https://www.dagbladet.no/kultur/alternative-medier-i-vekst/69652920>

Chaudhry, R. (2020, 16.juni). De som ikke bryr seg. *NRK*. <https://www.nrk.no/ytring/de-som-ikke-bryr-seg-1.15054935>

Fangen, K. & Vaage, M., N. (2014). FrP-politikers innvandringsretorikk i posisjon og opposisjon. *Agora*, 14 (3-4), 30-63. https://www.idunn.no/file/pdf/66779444/frp-politikers_innvandringsretorikk_i_posisjon_og_opposisj.pdf

Federl, M., Abusland, Å., Moe, M. & Lund, C. (2019). Kontekst, kairos og aptum. *NDLA*. <https://ndla.no/subject:19/topic:1:195257/topic:1:196011/topic:1:196014/resource:1:187823?filters=urn:filter:cddc3895-a19b-4e30-bd27-2f91b4a02894>

Gressgård, R. (2019). Politisk korrekthet, identitetspolitikk og ytringsfrihet. *Tidsskrift for samfunnsforskning*, 60 (1), 91-95. Universitetsforlaget:

https://www.idunn.no/file/pdf/67107745/politisk_korrektet_identitetspolitikk_og_ytringsfrihet.pdf

Grunnloven. (1814). *Kongeriket Noregs grunnlov* (LOV-1814-05-17). Lovdata.

<https://lovdata.no/lov/1814-05-17-nm/§100>

Helland, F. (2014). Rasisme uten rasister i Norge. *Agora*, 14 (3-4), 108-143.

https://www.idunn.no/file/pdf/66779420/rasisme_uten_rasister_i_norge.pdf

Hill, E., Tiefenthäler, A., Triebert, C., Jordan, D., Willis, H. & Stein, R. (2021, 31.mai). How George Floyd Was Killed in Police Custody. *New York Times*.

<https://www.nytimes.com/2020/05/31/us/george-floyd-investigation.html>

Institutt for samfunnsforskning. (2020). *Integreringsbarometeret 2020*.

https://www.samfunnsforskning.no/bilder/integreringsbarometeret/flak/integreringsbarometeret_2020.pdf

Jensen, S. & Helgheim, J. (2020, 14.juni). Alt er ikke rasisme. *NRK*.

<https://www.nrk.no/ytring/alt-er-ikke-rasisme-1.15051479>

Mathiesen, B., R. & Morlandstø, L. (2016). *Kommentaren – en sjanger i endring* (utg.1). Cappelen Damm.

Midtbøen, A., H. & Rogstad, J. (2010). Den utdannede, den etterlatte og den drepte: Mot en ny forståelse av rasisme og diskriminering. *Norsk sosiologisk tidsskrift*, (18), 31-52.

Universitetsforlaget: <https://www.idunn.no/file/pdf/38975963/art10.pdf>

Movafagh, F. (2020, 10.juni). Vi har ikke et rasismeproblem i Norge. *NRK*.

<https://www.nrk.no/ytring/vi-har-ikke-et-rasismeproblem-i-norge-1.15044739>

Mubashir, N. (2020, 9.juni). Pakistaner på tå hev. *NRK*. <https://www.nrk.no/ytring/pakistaner-pa-ta-hev-1.13720685>

Nyheim-Jomisko, R. (2020, 5.juni). Alt går i svart. *NRK*. <https://www.nrk.no/ytring/det-gar-i-svart-1.15040393>

Ostad, S., D. (2017, 23.februar). Et forsøk på å forstå Black Lives Matter-bevegelsen. *Aftenposten*. <https://www.aftenposten.no/meninger/debatt/i/Lo7nx/et-forsoek-paa-aa-forstaa-black-lives-matter-bevegelsen-sandra-dahloe-ost>

Reisjå, M., Knezevic, M. & Breivik, E. (2017, 14.oktober). Urfolk oppgitt over Siv Jensens kostymevalg. *NRK*. <https://www.nrk.no/norge/kommentarfeltet-koker-av-siv-jensens-indianerkostyme-1.13733496>

Retriever. (11.11.20). *Rasismedebatten i norske medier*. <https://frittord.no/attachments/df5001268a86bd38016b977631a4b0b823b857cb/189-20201111070140884343.pdf>

Skrede, J. (2017). *Kritisk diskursanalyse* (utg. 1). Cappelen Damm.

Straffeloven. (2005). Lov om straff (LOV-2005-05-20-28). Lovdata. <https://lovdata.no/lov/2005-05-20-28/§185>

Vær Varsom-plakaten. (2020). *Pressens faglige utvalg*. Presse. <https://presse.no/pfu/etiske-regler/vaer-varsom-plakaten/>

Zähler, M. (2020, 15.juni). Når etniske nordmenn opplever rasistisk vold, ser mediene en annen vei. *Resett*. <https://resett.no/2020/06/15/nar-etniske-nordmenn-opplever-rasistisk-vold-ser-mediene-en-annen-vei/>

Østbye, H., Helland, K., Knapskog, K., Larsen, L., O. & Moe, H. (2013). *Metodebok for mediefag* (utg. 4). Fagbokforlaget.

KRONIKK

Alt er ikke rasisme

Vi må bekjempe all rasisme, ikke kalle alt for rasisme.

«Når ytterliggående krefter forsøker å definere alt som rasisme, da kjenner ikke folk seg igjen og kampen mot rasisme mister støtte», skriver Siv Jensen og Jon Helgheim. Bildet er fra demonstrasjonen mot rasisme i Oslo. FOTO: VIDAR RUUD / NTB SCANPIX

Siv Jensen Leder, Frp

Jon Helgheim Innvandringspolitisk talsperson, Frp

Publisert 14. juni 2020 kl. 16:37

Vi må vedkjenne at folk blir utsatt for rasisme i Norge og derfor er det vår felles oppgave som nordmenn å forhindre dette.

Denne kampen vil folk flest selvsagt bli med å kjempe – og vi er helt avhengig av å ha folket med oss i kampen mot rasisme, radikalisering og voldelig ekstremisme.

Denne kampen kan man helt fint kjempe uten å bryte hverken smittevernregler eller drive med hærverk. Det avgjørende er at folk kjenner seg igjen i problemene som beskrives. Folk opplever mobbing og trakassering på bakgrunn av hudfarge.

Det er en stor sikkerhetsrisiko at islamister og høyreekstreme truer og angriper andre.

Folk opplever diskriminering av mørkhudede. Det forekommer at etnisk norske kan bli offer i kriminalsaker, fordi de er hvite.

Kan miste støtte

Det er en stor sikkerhetsrisiko at islamister og høyreekstreme truer og angriper andre på bakgrunn av tro, religion eller hudfarge. Det er helt uakseptabelt og dette er viktig å stå samlet opp imot.

Likevel er det risiko for at vi kan miste folks støtte i kampen mot rasisme. Når ytterliggående krefter forsøker å definere alt som rasisme, da kjenner ikke folk seg igjen og kampen mot rasisme mister støtte.

Når vårt inkluderende, åpne, rause og imøtekommende samfunn, stemples som grunnleggende og systematisk rasistisk, da mister vi folks forståelse. Rett og slett fordi det er feil.

Nordmenn er blant de minst rasistiske i hele verden.

Mennesker med annen bakgrunn eller hudfarge blir tatt svært godt imot av det norske systemet. Det legges til rette på alle måter. Mange nordmenn møter riktignok veggen i et tungrodd system som ikke passer dem, men det har ikke noe med rasisme å gjøre. Slikt rammer mange.

Vi er helt avhengig av å ha folket med oss i kampen mot rasisme, radikalisering og voldelig ekstremisme.

Ingen systematisk rasisme

Vi som politikere anser det som en av våre viktigste oppgaver, å gjøre hverdagen lettere for alle innbyggere. Vi har ikke bygget et samfunn for systematisk undertrykkelse av mørkhudete mennesker.

Dette er bare en vill konspirasjonsteori helt uten rot i virkeligheten.

Like lite som at muslimer flest kan lastes for islamisters herjinger rundt i verden, har heller ikke norsk politi noe ansvar for dårlige politifolk i USA. Systematisk og gjentakende rasisme fra norsk politi finnes ikke.

Å bli stoppet av politiet skjer med oss alle og har sammenheng med hvor du er og hva du gjør, ikke hvem du er. Ja, kanskje noen synes det er ubehagelig, men systematisk rasisme er det ikke.

Når vårt inkluderende, åpne, rause og imøtekommende samfunn, stemples som grunnleggende og systematisk rasistisk, da mister vi folks forståelse.

Heller ikke å angripe vår forhistorie er spesielt konstruktivt i kampen mot rasisme i dag.

Historien er full av episoder med grov rasisme og diskriminering, men verden går heldigvis stadig fremover. Dersom våre forfedre gjorde noe som i dagens samfunn ikke er akseptert, så har ingen noe ansvar for dette nå.

La oss se fremover

Vi får ikke mindre rasisme av å angripe kunst og statuer, vi får bare mer bråk og motsetninger, og færre med oss i kampen mot den rasismen som faktisk eksisterer i dag.

Folk flest vil bekjempe rasisme, men kunst og statuer fra en annen tid er ikke rasisme nå.

Dersom kvinnekamp i dag skal være å rive statuer av dem som ikke kjempet for kvinners rettigheter, så blir det veldig lite likestilling og veldig mye støy.

Når alt blir definert som rasisme, da kjenner ikke folk seg igjen.

Utvikling får vi ved å se fremover, ikke ved oppkonstruert sinne over problemer som er løst. Ikke ved å lage problemstillinger som ikke finnes.

La oss heller se på dem som gjennom historien har banet vei for utvikling, de som så fremover. La oss heller trekke frem de som har gjort en forskjell for å bekjempe undertrykking og rasisme. De som kjempet en ekte kamp mot ekte undertrykking.

En gang sa Martin Luther King: «Fortiden er profetisk ved at den hevder at kriger er et dårlig grunnlag for å hugge ut fredelige morgendager».

Publisert 14. juni 2020 kl. 16:37

Send oss din ytring

Lyst til å skrive? Kontakt gjerne oss i NRK Ytring med ditt innlegg. Retningslinjene finner du [her](#).

Opphavsrett NRK © 2021

Ansvarlig redaktør: Thor Gjermund Eriksen

Nettsjef: Hildegunn Soldal

Vedlegg 2

11.5.2021

Er innvandrere virkelig de rette til å lære opp nordmenn i toleranse? | Resett

Er innvandrere virkelig de rette til å lære opp nordmenn i toleranse?

Meninger Av Sverre Avnskog - 14. juni 2020 | 14:57

Foto: Terje Pedersen / NTB scanpix

Norske medier marsjerer igjen i takt. Agendaen denne gangen er å vise hvor rasistiske nordmenn er.

Enhver innvandrere som har hatt vonde opplevelser inviteres til å fortelle om nordmenns grusomme rasisme. Fordømmelsen er unison. Nordmenn er rasister. Rasismen er strukturell og organisert, og rammer alle innvandrere. Det er kort sagt grusomt å være innvandrere i Norge, dette rasistiske samfunnet. Og nå skal visst innvandrere i Norge lære opp oss nordmenn i hvordan man skal være tolerante.

Tør jeg i den forbindelse minne om at undersøkelser av ulike lands grader av rasisme viser at Norge kommer ut som et av verdens aller minst rasistiske land? Mens svært mange av våre innvandrere kommer fra land som må anses som verdens aller mest rasistiske land? Men når disse innvandrerne kommer til Norge, så forvandler de seg visst plutselig til verdens mest tolerante og antirasistiske mennesker.

annonse

Joda, tro det den som vil. Alle undersøkelser av ulike norske gruppers holdninger til sine medmennesker viser at etniske nordmenn er de klart mest tolerante overfor andre grupper. Og hvem kommer desidert dårligst ut? Jo, muslimer. Det er ikke til å komme fra. Den norske utpregede toleransen overfor minoriteter av alle slag, finner ikke sin like hos muslimske innvandrere til Norge. Men nå skal altså de og alle andre innvandrere lære opp oss nordmenn i toleranse. Det er nesten så man må le.

Les også: Multikultur ødelegger samfunn – så hvorfor ønsker norske politikere mer innvandring?

Alle vi som kjenner innvandremiljøer fra innsiden, og som i tillegg har studert alle undersøkelser vedrørende toleranse overfor minoritetsgrupper, vet at etniske nordmenn er totalt overlegne de fleste innvandrergrupper når det gjelder å vise toleranse overfor minoriteter. Dette gjelder alle mulige grupper; homofile, transepersoner, jøder og alle andre som anses som uakseptable blant mange muslimer. Ja, selv kvinner som ikke bruker hijab bør fordømmes ifølge konservative muslimske imamer. Men nå skal altså disse lære opp oss etniske nordmenn i toleranse.

annonse

SAGAFORM
Knivsett | Ergonomisk design
Rustfritt stål

**støtt
Resett**

KJØP NÅ!

shop-resett.no

Mens hos dem selv så læres barna opp til å hate jøder, hate homofile og anse USA som Satans rike. I et svakt øyeblikk av ærlighet fortalte vår kulturminister, Abid Raja, om hvordan holdningene egentlig er hos våre muslimske innvandrere. Og det norske samfunnet anses som umoralsk, syndig og forkastelig. Et samfunn i forfall. Og nå skal disse innvandrerne lære oss opp i toleranse.

Men hva er det egentlig for slags rasisme alle disse lidende ofrene har opplevd? Det finnes selvsagt enkelthendelser som vi alle tar avstand fra, som spyting, sjikanering og stygge henvendelser. Selvsagt finnes det mennesker som er hensynsløse og stygge i munnen. Alle er enige om at det er fullstendig uakseptabelt. Men utover det, så er det enkelte ting som går igjen, som liksom skal være beviser på den utbredte rasismen i Norge.

Rasisme nummer en: Innvandrere har opplevd å ha blitt tilsnakket av politiet

Dette er visst selve trumfkortet blant krenkede innvandrere og deres støttespillere. De har blitt tilsnakket av politiet. Politiet har spurt dem hva de driver med, hvor de kommer fra og hvor de er på vei. Dette er visst uhyre krenkende, av en eller annen grunn. Som lærer har jeg hatt svært tett samarbeid med politiet gjennom mange år. Vi har gjerne invitert dem til foreldremøter for å la dem fortelle om hvordan de arbeider overfor ungdom. Politiet forteller at de er svært opptatt av forebyggende arbeid. De kjører gjerne rundt i utsatte områder og oppsøker ungdom som ser ut til å være «på vidvanke» og er ute på tidspunkt da man burde være hjemme.

Politiet vil gjerne etablere et godt forhold til ungdommene. De ønsker å vise interesse for deres ve og vel og finne ut hvordan de har det. Dette har altså ingenting med rasisme å gjøre. Det er politiet som gjerne vil bli kjent med ungdom som er mye ute på kveldstid i lokalmiljøet. Men dette tåler ikke mange av disse innvandrerdømmene. De er hårsåre og selvhøytidelige og anser politiet som sine fiender. Mens politiet har en ekte interesse for å bli kjent med dem. Jeg har tiltro til det norske politiet. De fremstår som imøtekommende, vennlige og tolerante. Jeg har aldri opplevd noen rasistiske holdninger hos dem i løpet av alle de årene jeg har samarbeidet med dem.

Den andre krenkende rasismen mange innvandrere forteller om, er at de ofte har blitt spurt om hvor de egentlig kommer fra

Det er nærmest latterlig å anse dette som rasisme. Snakk med en nordlending, en sørlending eller en telemarking for den saks skyld, om de har opplevd å bli spurt om hvor de kommer fra på grunnlag av sin dialekt. Faktum er at et slikt spørsmål er en høflig måte å innlede en samtale på. Det er en vennlig henvendelse og en måte å vise interesse for et annet menneske på. Å anse dette som rasisme, kan ikke karakteriseres som annet enn selvhøytidelighet, nærtagenhet og overdreven mistenksomhet. Den som blir spurt et vennlig spørsmål om sin opprinnelse, og oppfatter det som ondsinnet, har vel heller et kjempeproblem selv. Med mistro og mistenksomhet overfor sine medmennesker.

Det er for øvrig oppsiktsvekkende at ikke norske MSM oppsøker etnisk norske barn og ungdom som lever i miljøer der innvandrere er i flertall. Hva opplever norske unge når de er i mindretall og innvandrerne er i flertall? Jo, det kan jeg fortelle mye om. Jeg har bodd siden tidlig 1990-tallet på Søndre Nordstrand.

annonse

Rasismen flourer fra innvandrere mot norske barn og ungdom. Og de aller verste, er de unge med muslimsk bakgrunn. De inntar gjerne en herskerrolle i miljøet og er særdeles rasistiske mot alle andre grupper. Mine døtre er flerkulturelle fordi deres mor er fra Thailand, og de og deres mor opplever hyppig å bli kalt «hundespisere», «corona», «china-øyne» og andre nedsettende betegnelser.

Fordi min datter på et tidspunkt fortalte meg hvordan det var å ha opprinnelse fra Sør-Øst-Asia og jeg skrev om det hos Resett, opplever hun at muslimske ungdommer hver gang de passerer henne, sier «snitch», som betyr angiver, så vidt jeg har forstått. Hver eneste gang de ser henne, sier de: «Snitch». Kan andre innvandrere forstå hvor krenkende det er? En annen nærmest komisk ting, er at mange muslimer ikke selv fatter at de faktisk er asiater. De forakter asiater, men fatter ikke en gang at de er asiater selv.

Les også: **Resett-skrivent må flytte på grunn av trakassering fra muslimske guttegjenger**

Jeg kan også gjenfortelle hvordan muslimske guttegjenger utsatte oss for grov trakassering i form av egg-kasting, steinkasting og knusing av vinduer fordi de mente vår datter hadde sviktet dem ved å velge andre gutter fremfor dem. Hvorfor interesserer ikke dette MSM? De vil åpenbart fylle sine aviser med historier om det rasistiske Norge, men er totalt uinteressert i å undersøke hvordan våre nye landsmenn, som liksom lider så vondt under norsk rasisme, utsetter våre egne ungdommer for enda verre rasisme. Og som mine døtre sier: Det er ingen som er så rasistiske som muslimene! Men de tør ikke å ta det opp. Får de hele gjenger med muslimsk ungdom mot seg, vil livet rett og slett bli uutholdelig.

Det som både mediene og svært mange innvandrere ikke ser ut til å forstå, er at alle barn opplever krenkelser i løpet av oppveksten. Og hva er egentlig forskjellen på å bli kalt «neger» mot å bli kalt «feiting», «treiging» «hundespiser» eller «adhd-barn»? Det hører til hos barn at de bruker nedsettende uttrykk om andre barn. Barn mangler ofte empati og ønsker å hevde seg i hierarkiet blant andre barn, og et middel til å hevde seg, er ofte å trække andre ned. Dessverre er dette utbredt blant barn inntil de har utviklet nok empati og forståelse for andre mennesker.

Og for å hevde seg og trykke andre ned, velger barn alt det de kan bruke til å krenke andre med: Det kan være utseende, klær, familiens økonomi, skole-evner, idretts-evner, hudfarge, opprinnelse osv osv. Alt man kan gripe tak i, som kjennetegner et barn eller deres familie brukes av andre barn til mobbing og trakassering. Dette er ikke noe som spesielt rammer innvandrere, men alle barn over alt i verden. Og etter hva mine innvandrere-elever forteller meg, er dette svært mye verre i deres hjemland enn i Norge.

I mange land er det virkelig jungelens lov som hersker, og «svake» barn blir systematisk trakassert, mobbet, banket opp og undertrykt ikke bare av de andre barna, men også deres foreldre og deres lærere, og ingen forsvarer dem. Norge er faktisk et av de landene i verden som har kommet aller lengst i å sikre barn trygghet og en sikker oppvekst. Men selv ikke vi har klart å utrydde mobbing enda, selv hvor hardt vi jobber med det.

MSM har åpenbart en eneste agenda: Å «bevise» at Norge er verdens mest rasistiske land, der det er grusomt vondt å være innvandrere. Mediene marsjerer i takt, ingen tillater motstemmer og agendaen er så åpenbar at alle ser hva de vil frem til. Men er de virkelig så sikre på at denne ensidigheten og sutringen på innvandreres vegne er den beste strategien for å løse problemet? Eller kan det faktisk være at det norske folk blir lei av denne stadige klagingen over hvor grusomt det er å være innvandrere i Norge?

Les også: **Hvorfor er det bare statuer av hvite som rives?**

Selv kan jeg ikke annet enn å minnes en mekanisme som mange har påpekt i årenes løp: Jo bedre folk har det, jo mer klager de. Kanskje kan det være på sin plass å minne om at

11.5.2021

Er innvandrere virkelig de rette til å lære opp nordmenn i toleranse? | Resett

«flyktninger» til Norge så å si får alt rett opp i fanget? Bolig, utdanning, gratis lege og tannlege, fulle pensjonsrettigheter som nordmenn bruker 40 år på å opparbeide seg, NAV-støtte og alt det Norge har å tilby av velferdsgoder? Likevel opplever vi systematisk klaging og sutring over hvor grusomt det er å være innvandrere i Norge.

Jeg er redd både MSM og disse klagende innvandrerne ødelegger sin egen sak ved denne ensidige svartmalingen av Norge og nordmenn. Vi er faktisk ikke så onde som man skal ha det til. Hva med å vise litt takknemlighet over å ha kommet til verdens beste land der alle muligheter står åpne for den som ønsker å oppnå noe? At en muslimsk innvandrere er både kulturminister og nestleder i AP må være det beste beviset på at ingenting stanser en innvandrere fra å nå til topps i samfunnet. Likevel klages det over at dørene er lukket for dem fordi de er innvandrere. Intet kunne vært mer usant!

Tegn abonnement eller støtt oss på andre måter hvis du ønsker at Resett skal bestå som en motvekt til de etablerte og statsstøttede mediene i Norge.

Vipps 124526

Bankkonto 1503.94.12826

SMS "Resett" (200,- en gang) til 2474

Sverre Avnskog

Lærer

Utskriftsvennlig versjon

Vedlegg 3

11.5.2021

Når etniske nordmenn opplever rasistisk vold, ser mediene en annen vei | Resett

Når etniske nordmenn opplever rasistisk vold, ser mediene en annen vei

Kommentar Av Maria Zähler - 15. juni 2020 | 09:03

Maria Zähler. Foto: Privat

Når mediene «glemmer» rasismen mot nordmenn, mister antirasismen troverdighet.

Alle bør vi jobbe imot rasisme. Når man ser at personer med annen etnisk bakgrunn enn norsk blir behandlet dårlig på grunn av etnisitet, da bør man bli lei og opprørt. Og man bør si ifra. Det er noe jeg tenker at vi alle bør kunne være enige om. La det være krystallklart.

Men jeg blir også opprørt når jeg hører fra etniske nordmenn oppvokst i eksempelvis Groruddalen, som forteller meg at de har levd et helt liv i frykt for neste gang de får juling av gjenger med innvandrerbakgrunn, som terroriserer dem daglig. Vi snakker om ungdommer som målrettet går etter unge norske gutter, og kaller norske jenter horer.

annonse

Les også: Tybring-Gjedde raser mot mediene: Islam fremmer rasisme, hat og vold, ikke nordmenn flest

Gjenger

<https://resett.no/2020/06/15/nar-etniske-nordmenn-opplever-rasistisk-vold-ser-mediene-en-annen-vei/>

1/3

Om vi skal tro mediene, visse politikere og samfunnsdebattanter, så går de negative holdningene bare én vei. Men det er ikke i tråd med virkeligheten mange nordmenn lever i. De utsettes også for rasisme, og volden kan være svært alvorlig. Jeg har snakket med folk som har fått så mye juling at de har PTSD i dag. Jeg merker på dem at de er preget.

annonse

TRACKER
**Norway
Tursekk**
Bryststropp
God polstring
26 liter

**støtt
Resett**

KJØP NÅ!

shop-resett.no

En av dem har snakket ut i et **Resett-intervju** med undertegnede for en god stund siden. Han hadde det utrolig tøft under oppveksten, på grunn av den rasismen han ble utsatt for i Groruddalen. Det som går igjen i hans beretninger er at han ble banket opp av gjenger. Mange mot én. Det er så feigt og lite hederlig som det er mulig å få blitt. Det kunne utløses av de mest bagatellmessige ting. Et raskt blikk eller bare selve tilstedeværelsen hans kunne være nok til å utløse grov vold. Det var åpenbart en faktor at han ikke er norsk, og ikke muslim.

Jakter på unge nordmenn

I et annet, mer nylig **Resett-intervju**, står Adrian Smith Stenberg fra Oslo øst FpU frem. Det han forteller er et ekko av det overnevnte. Det handler om innvandregjenger som rett og slett jakter på unge nordmenn. Det blir helt feil å bare late som om dette ikke skjer.

Når ingen av antirasistene gidder å anerkjenne dette som et problem, når de ikke vil engasjere seg mot det, og samtidig snakker ustanselig om oss fæle hvite, «privilegerte», blir det umulig å bekjempe generell rasisme. Folk blir lei av å se at en side av saken løftes, mens en annen side, som er like aktuell i konteksten, blir bortgjemt. Hadde man fått en større forståelse for det mange etniske nordmenn føler på i møte med disse patriarkalske, ofte voldsomme æreskulturene, som fremst ikke-vestlige, særlig muslimske innvandrere tar med seg, så hadde kanskje flere vært villige til å lytte til fortellinger om rasisme mot minoriteter.

Les også: **Nei, Guri Melby, kulturelt mangfold er sjelden eller aldri en styrke for samfunnet**

Ekskludering

annonse

Men når NRK lager **videoreportasje** om rasisme med unge folk av ulike etniske opprinnelser, skapes det i stedet et skille mellom «privilegerte» nordmenn/europeere og marginaliserte ikke-vestlige. Man utelater helt spørsmålstillinger som kan blottlegge det unge nordmenn opplever i områder der majoriteten er en minoritet. Man intervjuer ikke slike nordmenn. Man viser at man ikke synes at det er så alvorlig at nordmenn blir utsatt for vold på grunn av sin bakgrunn.

Jeg begynner å bli lei av at jeg og mine landsmenn fremstilles som rasistiske idioter og undertrykkere, og at dette bildet bankes inn i oss av mediene hver eneste dag nå. Midt oppi alt dette er det noen som ikke blir hørt. Noen som ikke slipper til. Unge nordmenn fra Oslos ytre østkant, som har opplevd ujevnelige ting. Ingen spør om dem. De har nemlig «feil» hudfarge.

Dette kan ikke folk finne seg i. Dette er rasisme.

Tegn abonnement eller støtt oss på andre måter hvis du ønsker at Resett skal bestå som en motvekt til de etablerte og statsstøttede mediene i Norge.

Vipps 124526

Bankkonto 1503.94.12826

SMS "Resett" (200,- en gang) til 2474

Maria Zähler

Kommentator - maria@resett.no

Utskriftsvennlig versjon

